

Etika: 7. Na konci života - IV. Jaká morální vize by měla být na konci života?

Etika umírání z katolického a z konzervativního pohledu jižních baptistů. David Gushee argumentuje pro pasivní eutanazii a proti aktivní eutanazii.

Etika na konci života

Jaká morální vize by měla být na konci života?

Toto je finále čtyřdílné série o etice na konci života.

Německý filozof Friedrich Nietzsche řekl o konci života toto:

Proč, kromě požadavků náboženství, (je) chvályhodnější pro muže, který zestárl, když cítí, jak se jeho schopnosti snižují, aby čekal na své pomalé vyčerpání a rozpad, než aby si do života vložil termín (svého konce) s plným vědomím? V tomto případě je sebevražda zcela přirozená, zřejmá a měla by vzbudit respekt k triumfu rozumu.

A tohle řekl **Dietrich Bonhoeffer**:

Pokud přesto musíme říci, že sebevražda je zavrženíhodná, můžeme tak učinit nikoli před fórem morálky nebo lidstva, ale pouze před fórem Božím. Sebevražedník je vinen před Bohem samotným, stvořitelem a pánem života člověka ... Nevěra skrývá před lidmi katastrofálním způsobem skutečnost, že ani sebevražda je nevyvádí z rukou Boha, který připravil jejich osud. Nevěra kromě daru tělesného života neuznává Stvořitele a Pána, který jediný má právo disponovat stvořením ... Právo na sebevraždu se rozpadá pouze před živým Bohem.

Porovnejte Nietzscheho morální vizi konce života s vizí Dietricha Bonhoeffera, který psal během nacistické éry a při vědomí své kampaně „eutanazie“ proti tomu, co nacisté nazývali „životem

nehodným života“:

Na jedné úrovni by se tito dva Němci – v 19. století Nietzsche a ve 20. století Bonhoeffer – ve své morální vizi mohli zdát odlišnější. Nietzsche upřednostňuje sebevraždu jako hrdý akt sebeprosazení, než člověk upadne do „vyčerpání a rozpadu“, což je sugestivní výraz, který výstižně popisuje proces umírání mnoha lidí. Bonhoeffer říká přesně naopak, že „sebevražda je zavrženíhodná“.

Ale na jiné úrovni se zdá, že spolu souhlasí. Jsou to jen „požadavky náboženství“ (Nietzsche) a „jen ... živý Bůh“ (Bonhoeffer), které zakazují sebevraždu. I dnes platí: Hlavním důvodem zákazu urychlení smrti – což v kontextu právního státu a autonomie pacienta může být pouze informovaný souhlas, předem řízené dobrovolné asistované umírání – je přesvědčení, že „*Stvořitel a Pán... sám má právo disponovat stvořením.*“ Tam, kde tato víra mizí, bude mizet i morální norma proti urychlené umírání.

„Hlavním důvodem zákazu urychlení smrti ... je víra, že“ Stvořitel a Pán ... sám má právo disponovat stvořením. „

Ve skutečnosti existují další dobré důvody, proč urychlení umírání neprosadit. Určitě by mělo být připomenuto, že Nietzsche dále tvrdil, že lékaři mají povinnost podílet se na „*bezohledném potlačování a sekvestraci degenerujícího života*“, včetně umírajících. Lékaři se skutečně ujali vedení při vytváření nedobrovolné eutanazické kampaně v nacistickém Německu, která si vyžádala více než 100 000 životů, což je hlavní důvod, proč se Bonhoeffer tomuto tématu začal věnovat a proti kterému se ostře stavěl.

Někdy se dnes setkáváme s názory zdravotnického personálu, které věří, že je jejich hrdinskou odpovědností ukončit život pacientů, které považují za příliš trpící nebo příliš dlouho žijící. Mnoho lékařských etiků se domnívá, že není dobré, aby lékařská profese integrovala zabíjení do své práce za žádných okolností – my i oni musíme vědět, že jejich úkolem je být *pro celý život*, tečka. Starověká řecká Hippokratova přísaha se zde spojuje s biblickou tradicí a stanoví morální hranici, kterou mnozí lékaři stále považují za prakticky nepropustnou. Lékaři uzdravují a utěšují, nikdy nezabíjejí.

Byl jsem rád za tu jasnou hranici, když jsme se zavázali pro domácí hospicovou péči o mého otce během jeho posledních deset dnů života. Všichni zúčastnění – náš soukromý lékař, hospicová sestra, která ho navštěvovala několik hodin týdně, sociální pracovník a kaplan, kteří nabídli svou podporu, domácí zdravotní asistenti, kterým jsme zaplatili, aby nám a otci poskytli společnost přes noc poslední týden, a celá rodina, její členové – pochopili, že budeme otce hlídat, dokud nevydechne naposledy.

„Byl jsem rád za tuto jasnou hranici, když jsme se zavázali pro domácí hospicovou péči o mého otce během jeho posledních deset dnů života.“

Některé z těchto okamžiků byly nesnesitelné, bolestné a dokonce děsivé. Sám táta v některých svých posledních jasných komentářích přemýšlel, proč trvá tak dlouho, než zemře. Byl připraven. Přesto i on chápal, že nikdo, kdo se o něj stará, jeho smrt neuspěchá, a jako loajální katolický křesťan toto rozhodnutí podporoval a nikdy ho nenapadl.

Táta zemřel ráno 28. prosince 2020. Odešel, když byl jeho čas. Ani chvíli předtím.

Jsem rád, že moje rodina a ti, kteří pracovali vedle nás, sdíleli morální konsenzus, že jeho smrt

nebude urychlena, ale že náš otec musí být maximálně v pohodě a že musí zemřít ve společnosti své rodiny. I když to bylo nesnesitelné, dával jsem přednost zkušenostem z domácí hospicové péče s mým otcem před nemocničním prostředím, které jsem snášel u jiných úmrtích. V některých ohledech to byl návrat času do dřívější doby. Byli jsme jen my, táta a Bůh, dokud nevydechl naposledy.

[David Gushee](#)

David Gushee

David Gushee

David P. Gushee M.Div., M.Phil., Ph.D. je přední křesťanský etik. Působí jako významný univerzitní profesor křesťanské etiky na Mercer University a je bývalým prezidentem The American Academy of Religion and The Society of Christian Ethics. Je autorem knih *Kingdom Ethics*, *After Evangelicalism*, and *Changing Our Mind: The Landmark Call for Inclusion of LGBTQ Christians*. On a jeho manželka Jeanie žijí v Atlantě. Další informace: davidpgushee.com nebo [Facebook](#).

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté - Česká republika](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj baptistických sborů](#)